

Stakeholdersforum Vlaams Baaien

Vrijdag 31 maart 2017

Geachte burgemeesters en mandatarissen

Beste aanwezigen

Zoals u allen weet, hebben wij niet alles in de hand. Er worden globale trends waargenomen waar wij, zeker op lokaal niveau, niet makkelijk invloed kunnen op uitoefenen. Dat is zo op vlak van economie, politiek en klimaat. Kijk om u heen en u beseft: we leven in onzekere tijden, en er komen heel wat belangrijke, moeilijke vraagstukken op ons af. Dat kunnen we maar beter accepteren. Dat wil echter niet zeggen dat we ons moeten laten leiden door angst. Er is één ding waar we ons altijd kunnen en zelfs moeten op baseren: dat zijn de observaties die we maken, de feiten die we kunnen vaststellen. Ik ben ervan overtuigd dat we enkel verder kunnen komen door beslissingen te enten op wetenschappelijke basis, niet door fobiën te voeden.

In een risicomijdende cultuur, gekenmerkt door een constante stroom van alarmerende berichtgeving en diffuse signalen, is het belangrijk in gedachten te houden dat de mens, sinds hij in staat is om vuur te maken, ook steeds in staat geweest is om zich aan te passen en dat veel onheilsprofetie andere doelen dient.

Ik stel vast dat risico's op vlak van van milieu en onveiligheid op geen enkele manier meer worden aanvaard. Ook al liggen die risico's ver in de toekomst en ook al weten we er nauwelijks iets vanaf: 'enge dingen', daar willen we zo weinig mogelijk aan bloot gesteld worden. De redenering dat alle mogelijke schade steeds moet worden voorkomen is de algemene teneur geworden. Maar niet alles is controleerbaar en beheersbaar. Nergens is dat zo duidelijk als in het gedrag van moeder natuur, dat zich vaak moeilijk laat voorspellen.

De klimaatverandering is bij uitstek een evolutie waarvan we onomstotelijk kunnen vaststellen dat die aan de gang is, maar waarvan we niet specifiek kunnen voorzien hoe die zich de komende decennia verder zal zetten.

Het is immers een complex gegeven, waarin veel verschillende factoren een rol spelen. De voorbije jaren steeg de zeespiegel met 4 millimeter per jaar. Dat is een wetenschappelijk onderbouwd gegeven waar we niet aan voorbij kunnen. Er zijn wetenschappelijke prognoses van de verdere zeespiegelrijzing. Deze prognoses worden regelmatig aangepast op basis van wat men waarneemt bij monitoring. De laatste tien jaar is al meerdere malen voorgesteld om de voorspellingen van de zeespiegelrijzing naar boven toe bij te stellen. Het wordt de komende decennia hoe dan ook moeilijker eenduidig te voorspellen hoe

de zeespiegelstijging exact zal evolueren, hoe hard ze al dan niet zou kunnen versnellen en wanneer dat precies zou gebeuren. Het voorzorgbeginsel is een invloedrijk lemma in het recht van de Europese Unie. Het komt er op neer dat we ons als maatschappij ook willen beschermen tegen risico's waar we nog maar weinig of geen zicht op hebben. En dat is natuurlijk meer dan terecht. Met de zeespiegelrijzing gaan immers grote risico's gepaard, die een grote impact kunnen hebben op de veiligheid van de bevolking. Dit geeft meteen ook het mandaat om hierop te anticiperen.

Een belangrijk uitgangspunt voor goed beleid is dat burgers recht hebben op 'waar voor hun geld'. Met de beschikbare publieke middelen moet zorgvuldig omgesprongen worden, maar moet ook zoveel als mogelijk bereikt worden. Het gaat er om steeds verantwoording te kunnen geven voor gemaakte keuzes. Dat betekent dat die keuzes moeten gebaseerd zijn op een uitvoerige analyse van alle belangrijke voor- en nadelen van de verschillende oplossingsrichtingen. De hoeveelheid beschikbare middelen is nu eenmaal ook eindig. Komen tot reële oplossingen voor reële problemen is de betrachting van het project Vlaamse Baaien, en daar zal dit stakeholdersforum toe bijdragen.

Dames en heren,

Tijdens de vorige legislatuur kreeg Vlaamse Baaien concrete vorm met de voorstelling van het Masterplan Vlaamse Baaien in mei 2014 aan het Vlaams Parlement. De finaliteit was van in den beginne de zorg dat de Vlaamse kust op een veerkrachtige en natuurlijke wijze aangepast wordt en bestand wordt gemaakt tegen de veranderende klimaatomstandigheden en zeespiegelrijzing. Toen werd beslist om de processen van de zee nog beter te doorgronden via multidisciplinair en geïntegreerd onderzoek. In het huidige regeerakkoord is Vlaamse Baaien als doelstelling versterkt en bevestigd.

-Vlaamse Baaien draait om het uitwerken van een lange termijn-aanpak voor de kustverdediging. Het gaat om meer dan een infrastructurele bescherming tegen stijgingen van het zeewaterpeil, zware stormen en krachtigere golfinslag. Het is vooral een zoektocht naar 'no-regret'-oplossingen die zodanig goed doordacht zijn, dat zowel onze generatie als de volgende generaties erdoor beschermd zijn en blijven, en er ook meerwaarde kunnen uithalen. De kust moet haar functie als drager van economische activiteiten kunnen blijven vervullen, in lijn met de draag- en veerkracht van het kuststelsel.

Vlaams minister Weyts en federaal staatssecretaris De Backer kondigden op 1 oktober 2016 op een persconferentie in Knokke-Heist aan dat er gewerkt wordt aan een proefeiland voor onze kust. Waar zij het over hadden is het opzetten van een proefproject waardoor we kunnen leren of het aanleggen van kunstmatige eilanden in reële omstandigheden kans op slagen heeft.

De federale procedure tot herziening van het huidige Marien Ruimtelijk Plan die in februari opgestart is, biedt voor Vlaanderen de opportuniteit om de lange termijn-kustverdediging nu op de

maatschappelijke agenda te plaatsen, en in het volgende marien ruimtelijk plan (dat loopt van 2020 tot 2026) reeds een omvangrijke ruimtelijke zoekzone in zee te laten 'vastklikken'.

Belangrijk is vooral de intentie van minister Weyts om in overleg te gaan met alle stakeholders om een breed draagvlak te creëren voor dit kustbeschermingsproject. Het maatschappelijk draagvlak wordt in belangrijke mate bepaald door de gebruiksfuncties die men kan toekennen aan de pilootprojecten van Vlaamse Baaien. Participatie van de omgeving en de stakeholders is daarom absoluut noodzakelijk bij de voorbereiding, uitvoering en opvolging van pilootprojecten van Vlaamse Baaien. Zoveel is duidelijk.

Beste aanwezigen,

Vandaag zijn we zover. We zijn hier samen voor de installatievergadering van het Stakeholdersforum Vlaamse Baaien. Alle relevante middenveldorganisaties zijn uitgenodigd samen met het provinciale bestuur en de kustburgemeesters. Als voorzitter van het Stakeholdersforum Vlaamse Baaien ambieer ik een dynamisch participatietraject. Er zijn hiertoe een aantal fundamentele spelregels:

1. Situering van het stakeholdersforum binnen het Masterplan Vlaamse Baaien en de ruimere interagerende context:

Masterplan Vlaamse Baaien en de herziening van het Marien Ruimtelijk Plan:

Vlaamse Baaien spoort samen met de herziening van het federaal Marien Ruimtelijk Plan, doch beide trajecten hebben een eigen finaliteit:

- De evaluatie van het marien ruimtelijk plan (MRP) werd in februari opgestart. Dit kadert binnen de zesjaarlijkse herziening. De beschikbare ruimte op zee is binnen een bepaald tijds kader aan bepaalde actoren toegekend. Tezelfdertijd zorgt het marien ruimtelijk plan ervoor dat ecologische, economische en sociale doeleinden worden behaald.

Vlaanderen wil een een bijkomend 'participatietraject' voeren voor activiteiten op zee die kaderen binnen de lange termijn-kustverdediging. Procedureel zal daarvoor wellicht de aanpak zoals omschreven binnen het decreet complexe projecten toegepast worden. Vlaanderen zou zonder meer zones kunnen meegeven in het kader van het MRP. Om de aanpak qua kustverdediging echter grondig te onderbouwen, acht de Vlaamse overheid het nodig om een onderzoekstraject te voeren in interactie met stakeholders en de ruimere bevolking.

Het programma Vlaamse Baaien en het Stakeholdersforum Vlaamse Baaien

- De rol van het Stakeholdersforum binnen het programma Vlaamse Baaien wordt straks toegelicht door de projectmanager Vlaamse Baaien.

2. **Er is een huishoudelijk reglement** met duidelijke praktische afspraken. Die worden zo dadelijk toegelicht.
3. Het Stakeholdersforum omvat zowel politieke actoren als middenveldspelers. Elk heeft zijn belangen en ziet

opportuniteiten of dreigingen. **Een constructieve, open dialoog** is onze uitgangshouding. Gedragenheid is cruciaal.

Om op een collaboratieve manier tot resultaat te komen is het belangrijk om samen te werken. Het belangrijkste principe hierbij is dat er, via een intensieve interactie, onderhandelingen, conflictbeheersing en reflectief leren, wordt voortgebouwd op nieuwe inzichten:

- over individuele en gedeelde doelen,
- over verschillende en gelijke perspectieven en
- over gedeelde en conflicterende waarden.

Voor mezelf sprak ik de ambitie uit dat ik pas tevreden zal zijn al elke aanwezige gemeente, iedere belangenorganisatie en iedereen die hier aanwezig is, na afloop van de installatievergadering van het Stakeholdersforum, overtuigd is dat dit participatietraject een unieke opportuniteit is. Als iedereen het evident vindt om enthousiast samen de schouders steken onder een doordachte toekomstvisie voor onze kustwering. Met het engagement van concrete realisaties.

Vooraleer ik het woord geef aan Katrien die heel kort het huishoudelijk reglement toelicht en aan de mensen van het departement Mobiliteit en Openbare Werken die de werkwijze en het voorziene traject van het programma Vlaamse Baaien voorstellen die het Masterplan Vlaamse Baaien voorstellen, wil ik jullie alvast bedanken om hier aanwezig te zijn. Voor mij is dit reeds een blijk van engagement om mee te werken voor het allerbeste voor onze provincie West-Vlaanderen en dan hier specifiek voor onze kustveiligheid. Dankjewel hiervoor.

Carl Decaluwé
Gouverneur van West-Vlaanderen